

γλάστρος ὁ, Νίσυρ. Τῆλ. — Ν. Πολίτ., Παροιμ. 4, 411.

Ἐκ τοῦ Ἰταλ. *glastro*.

Τὸ ποῶδες φυτὸν Ἰσατὶς ἢ βαφικὴ (*Isatis tinctoria*), τῆς οἰκογεν. τῶν Σταυρανθῶν (*Cruciferae*), ἡ ἰσάτης τοῦ Διοσκορ. ("Υλ. Ιατρ. 2, 184) «ἡ οἱ βαφεῖς χρῶνται» ἐνθ' ἄν.: Παροιμ.

Ἀπὸ τοῦ γλάστρου τὴν κορφὴν γυρεῖ νὰ διαλέξῃ (ἐπὶ τῶν δυσκόλων εἰς τὴν ἐκλογὴν οἰουδῆποτε πράγματος) Νίσυρ. — Ν. Πολίτ., ἐνθ' ἄν.

Ἡ λ. καὶ ὡς τοπων. ὑπὸ τὸν τύπ. *Γλάστρος Μύκ.*

γλαστρούδα ἡ, Μακεδ. (Παγγ. κ.ά.)

Ἐκ τοῦ οὐσ. *γλάστρα* καὶ τῆς παραγωγ. καταλ. -οῦδα.

Μικρὰ *γλάστρα* (I) 1: "Εβαλα σὶ μιὰ γλαστρούδα λίγρου μακιδουνήσ" (= μαῖντανό).

γλαστρούλα ἡ, πολλαχ.

Ἐκ τοῦ οὐσ. *γλάστρα* καὶ τῆς παραγωγ. καταλ. -οῦλα.

Μικρὰ *γλάστρα* (I) 1, ἐνθ' ἄν.: "Ομορφες γλαστρούλες ἔχει 'ς τὸν κῆπο πολλαχ. || Ἄσμ.

Μωρὲ καμιναρόπουλο, φτειάξε μου μιὰ γλαστρούλα Ζάκ. (Μαχαιρᾶδ.)

γλαστρούνα ἡ, Εὐβ. (Αὐλωνάρι.)

Ἐκ τοῦ οὐσ. *γλάστρα* διὰ τῆς μεγεθ. καταλ. -οῦνα. Μεγάλῃ *γλάστρα* (I), τὸ ὅπ. βλ.

γλάστρωμα τό, Πελοπ. (Κορινθ.)

Ἐκ τοῦ ρ. *γλαστρώω*.

Ὁ διαχωρισμὸς τοῦ πρὸς ἄρδουσιν ὕδατος εἰς μικρὰ τμήματα: Τὸ νερὸ εἶναι μπόλικο καὶ θέλει γλάστρωμα.

γλαστρώνω Πελοπ. (Κορινθ.)

Ἐκ τοῦ οὐσ. *γλάστρα*.

Μοιράζω τὸ πρὸς ἄρδουσιν ὕδωρ εἰς *γλάστρα*ς, μικρὰς διακλαδώσεις, ἵνα ποτισθῇ ὠρισμένη ἔκτασις: Δὲν κάθεται ποτὲ πάνω 'ς τὸ νερό· τὸ γλαστρώνει καὶ σηκώνεται καὶ φεύγει. Πρέπει νὰ γλαστρώσῃ καλὰ τὸ νερό, γιὰ νὰ βγῇ τὸ χωράφι (νὰ βγῇ = νὰ ποτισθῇ).

γλαστρωτός ἐπίθ. ἀμάρτ. Οὐδ. γλαστρωτὸ Α. Χατζημιχ., Ἑλλην. τέχ. Σκύρ., 91.

Ἐκ τοῦ οὐσ. *γλάστρα*.

Ὁ ἔχων τὸ σχῆμα *γλάστρα*ς: Ἐφαντὰ γλαστρωτὰ (ὑφαντὰ μὲ ἐνυφασμένα διακοσμητικὰ σχήματα ὅμοια πρὸς γλάστραν).

γλατσέρα ἡ, Πελοπ. (Λιγούρι.)

Ἀγνώστου ἐτύμου.

Εἶδος ἀγρίου δένδρου.

γλαῦκα ἡ, λόγ. κοιν.

Ἐκ τοῦ ἀρχ. οὐσ. *γλαῦξ*, διὰ τῆς αἰτιατ.

1) Τὸ πτηνὸν Γλαῦξ ἢ σκότιος (*Athenae noctua indigena*) τῆς οἰκογ. τῶν Γλαυκιδῶν (*Strigidae*) λόγ. κοιν.

2) Εἶδος σταφυλῆς μὲ ῥᾶγας μεγάλας καὶ στρογγύλας, ὡς οἱ ὀφθαλμοὶ τῆς γλαυκὸς Ἰκαρ.

γλαυκόματος ἐπίθ. Λεξ. Βάιγ. Περίδ. Πρω. Δημητρ. Θηλ. γλαυκομάτα Σ. Σκίπ. Ἀπολλών. ἄσμ., 113 Γ. Ψυχάρ., Ταξιδ³, 202.

Ἐκ τοῦ ἀρχ. ἐπίθ. *γλαυκόματος* δι' ἀπλοποιήσεως τῶν δύο μμ. Βλ. Λεξικογρ. Δελτ. Ἀκκδ. Ἀθην. 9 (1963), 14.

Ὁ ἔχων γλαυκοὺς ὀφθαλμοὺς ἐνθ' ἄν.: Ἐσένα πάντα σὲ κοιτάζει ἡ γλαυκομάτα μεγάλη θεὰ Γ. Ψυχάρ., ἐνθ' ἄν.: || Ποίημ.

Στὴ δροσιὰ σου ἀποκάτω ξαπόστασε μιὰν ἡμέρα ἡ Ἀθηνᾶ ἡ γλαυκομάτα Σ. Σκίπ., ἐνθ' ἄν.

Ἡ σημ. ἤδη ἀρχ. Βλ. Πλάτ. Φαῖδρ. 253ε «ὁ δ' αὖ... μελάχρως, γλαυκόμματος, ὕφαριμος». Συνών. βλ. εἰς λ. *γαλαρομμάτης*.

γλαυκομέτωπος ἐπίθ. Π. Βλαστ., Κριτικ. ταξιδ., 62.

Ἐκ τοῦ ἐπίθ. *γλαυκός* καὶ τοῦ οὐσ. *μέτωπο*.

Ὁ ἔχων γλαυκὸν μέτωπον. Ἡ λ. κυρίως μεταφ., λχ. μπρός: Κι ἀριστερὰ ἡ Λιάκουρα πυργώνει τὰ στουραρένια τῆς κορφοβούνια - ἔπος γλαυκομέτωπο, ἀθάνατη μάννα τῆς λύρας καὶ τῆς κλεφτουριᾶς.

γλαυκονήσι τό, Κ. Παλαμ., Δωδεκάλ. Γύφτ., 108.

Ἐκ τοῦ ἐπίθ. *γλαυκός* καὶ τοῦ οὐσ. *νησί*.

Νῆσος ἐμφαίνουσα ἀπόχρωσιν γλαυκὴν, κυανθῇ. Ποίημ.

Κι ἀπ' τὰ ὑψώματα τοῦ τσίρκου
πέρα ὁλόβαθα, καθάρια,
μ' ὅλα τῆς τὰ περιγιάλια
μ' ὅλα τῆς τ' ἀραξοβόλια
μ' ὅλα τῆς τὰ γλαυκονήσια.

γλαυκοπράσινος ἐπίθ. Λεξ. Περίδ. Σ. Κουμαν., Συναχ. λέξ. ἀθηναϊκ. Πρω. Δημητρ. Σταματάκ.

Ἐκ τῶν ἐπίθ. *γλαυκός* καὶ *πράσινος*.

Ὁ ἔχων χρῶμα κυανοῦν κλῖνον πρὸς τὸ πράσινον, ὁ κυανοπράσινος.

γλαυκός ἐπίθ. Δ. Σολωμ., 206 Κ. Παλαμ., Ἀσάλ. Ζωή², 76, 163 Τάφ., 71 Περάσμ. καὶ Χαιρετ., 3, 5 Ρ. Φιλλύρ. εἰς Ἀνθολ. Η. Ἀποστολίδ., 475 Γ. Σταυρόπ., εἰς Ἀνθολ. Η. Ἀποστολίδ., 454 Τ. Ἀγρ. εἰς Ν. Ἑστ. 16 (1934), 638 — Ν. Ἑστ. 17 (1934), 33 Κρητικ. Ἑστ. 2 (1950), τευχ. 19, 3 — Λεξ. Περίδ. Πρω. Δημητρ. Σταματάκ. Ὑπερθ. γλαυκότετος Δ. Σολωμ. 26.

Τὸ ἀρχ. ἐπίθ. *γλαυκός*.

1) Κυανοῦς Δ. Σολωμ., 26 Κ. Παλαμ., Ἀσάλ. Ζωή², ἐνθ' ἄν. Τάφ.², ἐνθ' ἄν. Ρ. Φιλλύρ., ἐνθ' ἄν. Γ. Σταυρόπ., ἐνθ' ἄν. Τ. Ἀγρ., ἐνθ' ἄν. — Ν. Ἑστ., ἐνθ' ἄν. Κρητικ. Ἑστ., ἐνθ' ἄν. — Λεξ. Περίδ. Πρω. Δημητρ. Σταματάκ.: Συγκεντρώνεται τὸ νυχτερινὸ γλαυκότετο χρῶμα Ν. Ἑστ. 17 (1934), 33 || Ποίημ.

Κ' ὅστερ' ἀκόμα πρὸ γλαυκὸ τὸ πανηγύρι
τοῦ ξάστερου οὐρανοῦ ξαναρχισμένο τὸ εἶδες
Κ. Παλαμ., Ἀσάλ. Ζωή², 76.

Καὶ πέρα μέσ' 'ς τὰ διάφανα, γλαυκά σου βάθη
μπάντα πουλλῶν κατάλευκων μ' ἔναν τακτὸ ρυθμό,
τάγμα μικρὸ, σὲ φάλαγγα ποὺ βάδιζεν, ἐστάθη
Ρ. Φιλλύρ. ἐνθ' ἄν.

Κι ἀπ' τὴ γλαυκὴ κατάχνια π' ἀνατρέμει
κυματιστὴ 'ς τὰ χρυσωμένα στάχνα,
π' ἀργοσαλεύει ὡς θάλασσα τ' ἀνέμῳ,
τῆς αὐγινῆς σιωπῆς τὸ πέπλο ἐσκίστη
Γ. Σταυρόπ. ἐνθ' ἄν.

Κάτω, γλαυκός καὶ σταχτερός ὁ πόντος καὶ ἀψηλά του
ὁ ἀρχαῖος ναὸς πεσμένος χάμω

Γ. "Αγρ., ἐνθ' ἄν. Συνών. βένετος, γαλάζιος, γα-
λανός, γεράνιος Β1, θαλασσίς, κυανός,
μπάβος, οὐρανός. Β) 'Ο κλίνων πρὸς τὸ λευκάζον,
τὸ λευκὸν ἢ τὸ πράσινον, ὁ κυανόφαιος, κυανοπράσινος Λεξ.
Δημητρ. 2) Μεταφ., ὁ διὰ τοῦ ἡρέμου αὐτοῦ φωτός, τοῦ
χρώματος ἢ ἄλλως γεννῶν εἰς τὴν ψυχὴν συναίσθημα γαλή-
νης Δ. Σολωμ., 206 — Λεξ. Δημητρ. Ποίημ.

'Σ τὸν ἀστρώδην αἰθέρα | βασιλεύει γλαυκὴ σιγαλιὰ
Δ. Σολωμ., ἐνθ' ἄν.

γλαυκότη ἡ, Δ. Σολωμ. 202 γλαυκότης Λεξ. Περίδ.
Πρω. Δημητρ. Σταματάκ.

Τὸ ἀρχ. οὐσ. γλαυκότης.

'Η ιδιότης τοῦ γλαυκοῦ χρώματος, τὸ γλαυκὸν χρῶμα
ἐνθ' ἄν.: Ποίημ.

'Η γλαυκότη τοῦ αἵθερος μαυρίζει
ἢ φωνὴ τῶν ἀνέμων σφυρίζει
Δ. Σολωμ., ἐνθ' ἄν.

γλαυκοφρύδης ἐπίθ. ἀμάρτ. Θηλ. γλαυκοφρύδα Κ.
Παλαμ., Πεντασύλλ., 36.

'Εκ τοῦ ἐπιθ. γλαυκός καὶ τοῦ οὐσ. φρύδι.

'Ο ἔχων γλαυκὰς ὀφρύς.: Ποίημ.

— Ποῦ πᾶς; | — Νὰ βροῦ τὴν γλαυκοφρύδα
νεράϊδα 'ς τοῦ ἡλίου τὴν πατρίδα.

γλαυκόχρυσος ἐπίθ. Κ. Παράσχ. εἰς Ν. 'Εστ. 15
(1934) 76.

'Εκ τῶν ἐπιθ. γλαυκός καὶ χρυσός.

'Ο ἔχων γλαυκὸν καὶ χρυσεῖον χρῶμα: Ποίημ.

Τὸ θόλο τὸ γλαυκόχρυσον νὰ τὸν ἀστροφωτᾶνε
καὶ μὲ φλογάτες πάντοτε ματιές νὰ σὲ κοιτᾶνε.

γλαύκωμα τό, λόγ. σύνθηθ.

Τὸ ἀρχ. οὐσ. γλαύκωμα.

'Οφθαλμικὴ πάθησις, κατὰ τὴν ὁποίαν ὁ κρυσταλλώδης
φακὸς ἐπισκοτίζεται, ἐπερχομένης οὕτω τῆς τυφλώσεως.

γλαυκωματικός ἐπίθ. λόγ. σύνθηθ.

'Εκ τοῦ οὐσ. γλαύκωμα.

'Ο πάσχων ἐκ γλαυκώματος.

γλαυκωπός ἐπίθ. Λεξ. Πρω. Δημητρ.

'Εκ τοῦ ἐπιθ. γλαυκός καὶ τῆς παραγωγ. καταλ.
-ωπός.

'Ο ἔχων γλαυκοὺς ὀφθαλμούς, γαλανομάτης ἐνθ' ἄν.

γλαφυρός ἐπίθ. λόγ. σύνθηθ.

Τὸ ἀρχ. ἐπίθ. γλαφυρός.

Κομψός, λεπτός, χαρίεις, τερπνός, ἐπὶ λόγου γραπτοῦ ἢ
προφορικοῦ καὶ ἐπὶ ὁμιλητοῦ λόγ. σύνθηθ.: Εἶναι γλαφυρός
ὁμιλητής. 'Εχει γλαφυρὸ ὄφρος 'Αθῆν.

γλεγοῦδάκι τό, ἐνιχ. γλιγοῦδάκι Χίος — Λεξ. Βάιγ.
γλιουδάκι Νάξ. ('Απύρηνθ.)

'Υποκορ. τοῦ οὐσ. γλεγοῦδι. 'Ο τύπ. γλιγοῦ-
δάκι καὶ εἰς Σομ.

1) Μικρὸν δῶρον ἐνιχ. Συνών. δωράκι. 2) Εὐγε-
στον φαγητὸν εἰς μικρὰν ποσότητα Νάξ. ('Απύρηνθ.):
Καλὸ γλιουδάκι 'τονε, μακάρι νὰ 'χαμε γάθα μέρα τόσο.
3) Μεταφ., τὸ γυναικεῖον κίδοϊον Χίος: Αὐτὸς πολοκυνηγᾷ το
τὸ γλιγοῦδάκι.

γλεγοῦδεμα τό, ἐνιχ. γλιγοῦδεμα Λεξ. Βάιγ.

'Εκ τοῦ ρ. γλεγοῦδεύω, παρὰ τὸ ὅπ. καὶ τύπ.
γλιγοῦδεύω. 'Ο τύπ. γλιγοῦδεμα καὶ εἰς
Σομ.

'Η πρᾶξις τοῦ δωρίζειν, τοῦ χαρίζειν τι ἐνιχ.

γλεγοῦδεμός ὁ, ἀμάρτ. γλιουδεμός Νάξ. ('Απύρηνθ.)

'Εκ τοῦ ρ. γλεγοῦδεύω.

'Η βρῶσις ἐκλεκτοῦ ἐδέσματος.

γλεγοῦδεύω ἐνιχ. γλιγοῦδεύω Σῦρ. Χίος (Βροντ.)
— Λεξ. Βάιγ. γλιγοῦδεύω Λεξ. Βάιγ. γλιουδεύω "Ανδρ.
Μέσ. γλιγοῦδεύομαι Χίος γλιουδεύομαι Νάξ. ('Απύρηνθ.)
Μετ. γλιγοῦδεύομαι Λεξ. Βάιγ.

'Εκ τοῦ οὐσ. γλεγοῦδι, παρὰ τὸ ὅπ. γλιγοῦ-
δι. Οἱ τύπ. γλιγοῦδεύω, γλιγοῦδεύγω, γλι-
γοῦδεύομαι, γλιγοῦδεύομαι, γλιγοῦ-
δεμένος καὶ εἰς Σομ.

1) 'Ενεργ., προσφέρω καὶ μέσ., δέχομαι γλεγοῦδια,
ἤτοι γλυκύσματα, λιχνεύματα ἢ ἄλλα μικρὰ δῶρα "Ανδρ.
Σῦρ. Χίος (Βροντ. κ.ά.) — Λεξ. Βάιγ.: 'Η μαμμά μου μὲ
γλιουδεύγει, ἅμα πάω "Ανδρ. 'Επῆγα εἰς τῆς μάνας μου
καὶ μ' ἐγλιγοῦδεψε Χίος. 'Οπότε πάω 'ς τὸ σπίτι μας, γλι-
γοῦδεύομαι αὐτόθι. 'Η σημ. καὶ εἰς Σομ. 2) 'Απολάττω
καλοῦ φαγητοῦ Νάξ. ('Απύρηνθ.): Δὲ μᾶς ἀπολείπ' ἐμᾶς
τὸ γλιούδι, ὅλο γλιουδεύομεστα. 'Εσὺ εἶσαι μοναχὸς καὶ
ὅλο γλιουδεύεσαι. 3) Μεταφ., χαριεντίζομαι ἐρωτικῶς, κά-
μνω ἐρωτικὰς χειρονομίας Χίος: Αὐτὸς πηγαίνει κορυφὰ-
κορυφὰ 'ς τῆς Μαρίγας καὶ γλιγοῦδεύεται.

γλεγοῦδι τό, Εὐβ. Θήρ. Κάλυμν. Κάρπαθ. Λέρ. Πελοπν.
(Μάν.) Προπ. ('Αρτάκ. Πάνορμ.) Ρόδ. Σάμ. Σίκιν. Σύμ.
γλεγοῦδ' Θράκ. (Μυριόφ.) Σάμ. γλεοῦδι 'Ανάφ. Θήρ. Κά-
λυμν. Κάρπ. Κάσ. Κυκλ. Λέρ. Σκῦρ. Σῦρ. Τσακων. (Χα-
βουτσ.) γλεοῦδ' Σύμ. γλεγοῦ Κάρπ. γλεοῦ Κάρπ. γλε-
βούδι Ρόδ. γκλεοῦδι 'Αστυπ. Κάρπ. Κῶς (Πυλ.) Λέρ. Με-
γίστ. Νίσυρ. Πάτμ. Ρόδ. Σύμ. γκλεοῦδ' Σάμ. γκλεοῦ
Κάρπ. ('Ελυμπ. κ.ά.) ἐγκλεοῦδι Ρόδ. ἀγκλεγοῦδι Ρόδ.
ἀγλεοῦγι Χάλκ. γκλαγοῦδι Σύμ. λεγοῦδι Θράκ. (Αὐδῆμ.
Σαρεκκλ. Σκοπ.) Κρήτ. (Σητ.) λεγοῦδι Πελοπν. (Μεσσην.)
γκλεγοῦδι Πελοπν. (Μεσσην.) γλιγοῦδιν Χίος γλιγοῦ-
δι "Ηπ. Θάσ. Θράκ. (Αἶν.) Μακεδ. (Μελέν.) Πάρ. Σα-
μοθρ. Σῦρ. Χίος (Βροντ. κ.ά.) — Γ. Ψυχάρ., Στὸν Ἰσκιό, 168
Γ. Χατζιδ., ΜΝΕ 2.310 'Εφημ. Φιλομ. 2.195 — Λεξ. Βάιγ.
Κορ., "Ατ. 4.81 Πόππλετ Περίδ. Βυζ. 'Ηπίτ. Μπριγκ.
Βλαστ. 278 Δημητρ. κ.ά. γλιγοῦδ' Θάσ. Θράκ. (Αἶν. κ.ά.)
Λέσβ. (Πάμφιλ. κ.ά.) Λῆμν. Μύκ. Σαμοθρ. Σάμ. γλιού-
δι "Ανδρ. Νάξ. ('Απύρηνθ.) γκλιούδιν Λυκ. (Λιβύσσ.) γλι-
χούδι Λεξ. Δημητρ. λεγοῦδ' Θράκ. (Αὐδῆμ.) λιγούδι Μ.
Φιλήντ., Γραμματ., 95 γκλιούδ' Σάμ. γλογούδι Δαρδαν. Χίος
(Νένητ.) γουλγοῦδ' "Ιμβρ.

